

**Univerzita Karlova, Filozofická fakulta,
Ústav hospodářských a sociálních dějin**

Autoreferát (teze) disertační práce

Modernizace mezi Prahou a Kolínem Modernisation between Prague and Kolín

Vypracoval: PhDr. Jan Holovský

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Ivan Jakubec, CSc.

2019

Obsah

1. Vymezení tématu práce	3
2. Metodologie a pramenná základna	4
3. Závěry práce	7
4. Prameny a literatura	13
4.1 Nevydané prameny	13
4.2 Vydané prameny	13
4.3 Periodicky vydávané prameny	20
4.4. Digitalizované prameny	26
4.5 Literatura a statistické práce (po roce 1945)	27
4.6 Kvalifikační práce	39
4.7 Periodika po roce 1945	40
4.8 Elektronické zdroje	40
5. Publikační činnost autora	42
5.1 Články a konferenční příspěvky	42
5.2 Kvalifikační práce	42
5.3 Další publikační činnost	42
6. Odborná činnost autora	44
6.1 Pedagogická činnost	44
6.2 Účast na konferencích	44
6.3 Další odborná činnost	44

1. Vymezení tématu práce

Tématem této disertační práce je modernizace regionu, který leží mezi pražskou aglomerací na západě a regionálním industriálním centrem Kolínem na východě. Region je vymezen politickým okresem Český Brod v rozsahu z roku 1938, politickým okresem Kolín na levém břehu Labe a celkově na západ od tohoto města a rovněž Pečkami s okolím. Pečky se totiž díky napojení na železnici začaly odklánět od Poděbrad a měst v Polabí právě k sídlům na dráze. Takto vymezený region měl mezi sebou poměrně úzké historické vazby, byl dostatečně rozmanitý, neboť v něm mimo zemědělské a průmyslové oblasti byly také oblasti zalesněné a špatně přístupné a rovněž se na něm dá sledovat rostoucí vliv pražské aglomerace i regionálního průmyslového centra v Kolíně.

Sledovaným časovým rámcem je období od roku 1850 do roku 1938. To umožní analyzovat celou problematiku dlouhodobě a navzdory výrazné diskontinuitě první světové války, během relativně svobodného hospodářského a sociálního vývoje. Region bude analyzován z hlediska hospodářských dějin. Práce je příspěvkem k dějinám regionů, které dosud nejsou příliš v popředí badatelského zájmu. Zároveň jde o oblast zemědělskou, které jsou akcentovány ještě méně, neboť pozornost je upnuta především k dynamicky rostoucím průmyslovým regionům. Zaměření na tento tradiční zemědělský region však umožní poznat počátky modernizace národnostně českého zemědělského vnitrozemí, a to jak u hospodářsky rostoucích sídel, tak i u sídel, která během uvedeného období stagnovala či upadala. Samotné téma modernizace je vybráno kvůli komplexnosti, která přesahuje tradiční pojem industrializace a umožní tak hlouběji analyzovat jeho proměnu.

2. Metodologie a pramenná základna

Analýza je zpracována jak pro celý region, tak také na základě vybraných největších sídel regionu, tedy na vývoji Českého Brodu, Kostelce nad Černými lesy, Kouřimi, Peček a Úval. Sídla jsou vybrána jak pro svůj význam, tak pro svojí typologickou odlišnost. Badatelským záměrem je zkoumání demografického a hospodářského vývoje, rozvíjení dopravy, infrastruktury, problematiky hospodářských elit a rovněž částečně problematiky demokratizace. Prostředkem je kombinace induktivního přístupu a mikrohistorických sond. Mimo to byly stanoveny tři základní „průřezové otázky“, na které by měla tato práce odpovědět:

- 1) Jak probíhala modernizace regionu?
- 2) Jak se měnila struktura regionu a jednotlivé vazby v jeho rámci?
- 3) Jak reagovala na modernizaci typologicky odlišná sídla?

Analýza modernizace města Kolína není primárním cílem této práce, avšak je jí rovněž věnován prostor, neboť to bylo významné regionální hospodářské centrum, centrum regionálního středního školství a rovněž správní centrum celého politického okresu Kolín, který zahrnoval i soudní okres Kouřim. Při tom jsou využity informace z mé rigorózní práce České město v procesu modernizace mezi lety 1850 až 1914 na příkladu Kolína, kterou jsem na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy obhájil v roce 2017. Při zpracování části kapitoly o vývoji komunální infrastruktury jsem u problematiky elektrifikace využil taktéž mého článku ESSO – Electrification of the Central Bohemian Districts between 1916 and 1950, který vyšel roku 2012 v Acta Polytechnica.

Nutno dodat, že v původních tezích této disertační práce byl uveden záměr, že bude zpracována také modernizace dalších čtyř menších sídel – Chotouně, Ratboře, Velimi a Jevan. Vzhledem k povaze dostupného archivního materiálu, dobových publikací a jiných adekvátních zdrojů se však tento záměr nezdařil. Roztříštěný a v některých případech neuspořádaný archivní materiál měl někdy malou vypovídací hodnotu, díky čemuž nebylo možné výrazněji analyzovat sociální a politickou historii regionu. Problematickou se rovněž ukázala kapitola o zemědělství, k němuž bylo k dispozici jen málo dostupných pramenů. Přesto se nakonec povedlo vývoj zemědělství z velké části zpracovat. Dostupné informace k sociální a politické historii byly alespoň zapracovány do jiných kapitol.

Jak je nastíněno výše, téma modernizace regionu není u českých badatelů příliš akcentováno. Nejblíže zaměření této práce je tak vynikající diplomová práce Jana Štemberka *Hospodářský vývoj okresu Brandýs nad Labem v druhé polovině 19. a na počátku 20. století* z roku 2000. Druhou tematicky spřízněnou prací je pak kniha Milana Mišky *Region a industrializace: Studie k dějinám industrializace Slezska (1800-1918)* z roku 2014. Obě jsou však dovedeny pouze do konce Habsburské monarchie. Inspirativní se ukázala také kniha Karla Maiera *Hospodaření a rozvoj českých měst 1850-1938*, ve které zpracovává dějiny Českých Budějovic, Plzně, Pardubic a Hradce Králové z roku 2005. Podobně je zaměřena řada *Lesk a bída obecních samospráv Moravy a Slezska 1850-1914* od kolektivu okolo Pavla Kladiwy a Aleše Zářického, přičemž v této práci jsem využil především 2. svazek II. dílu z roku 2009, zaměřený na problematiku financí a infrastruktury. Ze zahraničních autorů mi pak rovněž značnou inspiraci byla klasická kniha Jürgena Reuleckehe *Geschichte der Urbanisierung in Deutschland* z roku 1985. Z relevantních regionálních publikací, které jsou však nepříliš početné a tematicky roztržité, jsem využil především dvě publikace. První byla *Historie a současnost podnikání na Kolínsku s kvalitně provedeným historickým přehledem* od Ladislava Jouzy z roku 1999. Druhou byla dnes již klasická popularizační publikace Zdeňka Jelínka a Zdeňka Helferta s názvem *Kolínsko* z roku 1990.

V práci je kvůli problematickému stavu archivního materiálu využita řada dobových publikací, z nichž nejvýznamnější je kniha Josefa Vávry *Dějiny královského města Kolína nad Labem (II. díl)* z roku 1888. Významné jsou pak také publikace Jana Šafránka *Vzpomínky na Kolín* z roku 1924 a také práce Josefa Tůmy z roku 1915 *Kolínsko a Kouřimsko*, který ve dvou dílech zpracovává dějiny obcí, školství aj. v soudních okresech Kolín a Kouřim. Dalšími využitými publikacemi jsou pak dvě tištěné kroniky *Kostelce nad Černými lesy* z let 1912 a 1935, kniha *Úvaly jindy a nyní* z roku 1929 nebo dva pamětní listy *k Pečkám* z let 1899 a 1927. Dobových publikací však bylo využito více, a to včetně řady statistických pramenů a digitalizovaných mapových podkladů. Mimo to je v práci využit také dobový celostátní (např. *Národní listy*) a regionální (*Kolínské listy*, *Hlas demokracie*, *Naše hlasy* aj.) tisk, který umožnil jedinečný vhled do sledované problematiky.

Pro tuto dizertační práci jsou využity především archivní fondy Archiv města Český Brod, Okresní zastupitelstvo Český Brod, Archiv města Kostelec nad Černými lesy, Archiv města Pečky, Archiv města Kolín a Archiv Okresní úřad Kolín a Archiv města Kouřim, které jsou uloženy ve Státním okresním archivu Kolín (SOkA Kolín). Byly však využity i další archivní fondy z tohoto archivu, např. fond *Elektrárenský svaz středolabských okresů* či fond *Rodinný archiv Koulů*. Méně využitelné jsou pak fondy Archiv města Kouřim a rovněž

archivní fondy k samosprávným okresům Kouřim a Kostelec nad Černými lesy. Mimořádně komplikovaný je pak stav u značně neuspořádaného fondu Archiv města Úvaly ve Státním okresním archivu Praha-Východ se sídlem v Přemyšlení, který pro potřeby práce nebyl využit.

Povaha dochovaných archivních pramenů byla poměrně problematická, což se projevilo především u zápisů z městských zastupitelstev, které většinou neobsahovaly potřebné informace či pouze úryvky vytržené z kontextu a někdy chyběla celá období. Byly tedy využity mnohem méně, než bylo zamýšleno, a to především v kapitole o komunální infrastruktuře či v kapitole o územním rozvoji. Adekvátnější se pro potřeby této práce ukázaly některé kroniky, které mapují hlavně 1. třetinu 20. století. Jde především o kroniku Peček, dvě Pamětní knihy města Českého Brodu pro roky 1914-1938 a dvě Pamětní knihy samosprávného okresu Český Brod, ve kterých jsou informace pro celou jeho existenci. Mimo to byly využity taktéž kroniky obcí Ratboř, Klučov a Tatce.

3. Závěry práce

Na základě výše zmíněné analýzy demografického a hospodářského vývoje, rozvíjení dopravy, infrastruktury, problematiky hospodářských elit a rovněž částečně problematiky demokratizace, práce odpovídá nejen na vývoj v rámci příslušné problematiky, ale také na tři uvedené „průřezové otázky“:

První z nich je průběh samotné modernizace regionu. Ta je silně provázaná právě s jeho zemědělským charakterem. Pokrok v zemědělství, prosazovaný osobnostmi jako byl J. A. Prokúpek nebo František Horský, který předznačilo již šlechtické podnikání v době „předbřeznové“, umožnil v rámci svépomocného sdružování akumulovat kapitál. Ten pak stál za vznikem prvních průmyslových podniků a rovněž za vznikem regionálního bankovníctví. První tři průmyslové podniky vznikly již ve 3. a 4. desetiletí 19. století, přičemž tehdy vznikl i na dlouho největší podnik regionu Weinrichův cukrovar v Pečkách, který jako jediný z nich nebyl šlechtický, ale založil ho německý odborník. Jeho úspěch byl dán i výjimečností lokace naproti nádraží nové železnice Olomouc Praha, zprovozněné roku 1845. Byly to podniky vzorové, avšak kromě cukrovaru v Ratboři roku 1853 nezpůsobily žádnou zakladatelskou vlnu. Zakladatelská vlna 60. a počátku 70. let 19. století, kdy vznikaly především potravinářské podniky v čele s akciovými cukrovary a na konci období i dvě továrny na lučebniny v Kolíně a Pečkách, začala až díky kombinaci společenských změn, zmíněné akumulace zemědělského kapitálu v rámci sdružování v občanských záložnách a akciových společnostech a úspěchu lihovaru německojazyčné skupiny kolem Karla Latzela st. okolo roku 1860 v Kolíně. Nové průmyslové podniky vznikaly ještě napříč celou zemědělskou částí regionu, poměrně nezávisle na zmíněné železnici. Avšak úspěch podniku už na jeho poloze do velké míry závisel, obzvlášť po zahuštění železniční v letech 1867-1875, které vytvořilo z Kolína železniční uzel. Do té doby poměrně rychle demograficky rostl celý region, který byl populačně poměrně homogenní, i když východní část byla o něco lidnatější. Ve větších obcích byly budovány školy, ale městský prostor ještě nebyl cíleně plánován.

Po vypuknutí hospodářské krize roku 1873 a postupně gradující zemědělské krize od konce 70. let se situace dramaticky proměnila a růst většiny obcí poklesl. Nastala výrazná migrace z méně úspěšných míst do těch úspěšnějších, kterou posilovala racionalizace zemědělství a tedy menší potřeba pracovních sil. Sídla napojena na hlavní železnici Olomouc - Praha (ze sledovaných obcí Český Brod, Úvaly a Pečky) však zvládala komplikované období lépe a na rozdíl od zbytku regionu zde vznikaly i podniky nových odvětví, především

strojírnny v Kolíně, Pečkách a později i v Českém Brodě. V úspěšnějších městech vznikaly mimo škol i sokolovny a dopad železnice se zvýšil také budováním dvou místních drah v 80. letech, které učinily malé dopravní uzly z Peček a Poříčan. Tehdy byla na neprůjezdnou „lokálku“ napojena i Kouřim, ale na její rozvoj to nemělo příliš vliv. Na přelomu 19. a 20. století pak přibyla další „lokálka“ z Kolína do Posázaví. Nové podmínky se projevíly u hospodářského oživení od konce 19. století, kdy se hospodářsky rozvíjely hlavně na železnici napojené obce, i když jejich populační růst nebyl stejnoměrný. Ostatní obce rostly především, pokud bylo v dosahu industrializované sídlo a mohli se zde uplatnit tzv. kovorolníci. V Kolíně se do popředí dostal chemický průmysl v čele s Lučební továrnou, avšak zbytek regionu zůstal závislý na potravinářském průmyslu. Pečky, podobně jako Kolín již tolik nerostly, zatímco od počátku 20. století začal dynamicky růst Český Brod a především Úvaly, které začaly být čím dál víc ovlivňovány rostoucí pražskou aglomerací. Podobně začaly růst Jevany nedaleko Kostelce nad Černými lesy, které byly rovněž „objeveny“ jako zajímavé turistické centrum. V menší míře začal být ovlivňován Prahou i samotný Kostelec nad Černými lesy, jehož demografický propad se tehdy začal stabilizovat. Naopak Kouřim pokračovala v úpadku.

Zatímco některá méně úspěšná a menší sídla už začínala také stavět školy a sokolovny, ta úspěšnější a větší již budovala i knihovny a muzea a celkově bylo již více investováno do plánovitého rozvoje města a jeho infrastruktury, což iniciovaly komplikované dopady industrializace i generační obměna elit, které se již během tohoto procesu socializovaly. Několik let před první světovou válkou začala také elektrifikace regionu, jejímž ohniskem byl Kolín a jeho politický okres, avšak napojeny byly také Pečky a Kostelec nad Černými lesy. Mezi nejvýznamnější elity v regionu patřily české rodiny Radimských a Veselých a židovské rodiny Mandelíků, Glaserů a Hellerů, které se do českojazyčného prostředí postupně začleňovaly. Podnikatelské aktivity šlechty ustupovaly do pozadí, podniky a hospodářské dvory v rámci panství byly spíše pronajímány. Přesto byla šlechta v regionu významným aktérem, což platí především o Janu II. z Lichtenštejna, který region hluboce ovlivnil svou filantropií, mecenášstvím i podporou infrastrukturních projektů.

První světová válka byla výraznou diskontinuitou, která znamenala utrpení mnoha lidí i hospodářský propad. Na druhou stranu však paradoxně podpořila elektrifikaci, která byla v důsledku nedostatku jiných zdrojů podporována. Po vzniku Československa se právě elektrifikace stala výrazným fenoménem modernizace regionu, který plošně zasáhl většinu obcí, včetně těch nejmenších. Vzhledem ke státní podpoře výstavby pak mnoho obcí zažívalo během 20. let období růstu, které však způsobovalo stále silnější zadlužení. Nejvyšší růst

zaznamenaly obce napojené na Prahu, tedy především Úvaly, kde již vznikaly z iniciativy pražských podnikatelů nové průmyslové podniky, které v oborech, které zde neměly tradici a také Jevany, které se přeorientovaly na cestovní ruch. Společnost se proměňovala, rostl počet evangelíků. Původně městskou infrastrukturu (školy, knihovny, sokolovny) již budovaly i některé malé obce. V Českém Brodě a okolí vznikly dvě střední školy, což zvýšilo jeho význam pro zbytek regionu. Hospodářský růst se však stále koncentroval u hlavní trasy železnice, přestože dopravní situaci ostatních obcí ulehčil rozvoj automobilismu. Ve 20. letech bylo, až na soudní okres Kouřim, dokončeno odsunutí zemědělství na druhé místo za průmysl z hlediska zaměstnanosti obyvatel. Kontinuálně v nové republice působily etablované rodiny Radimských, Veselých, Mandelíků, Glaserů a Hellerů, avšak hospodářskou moc šlechty a tím i její spolupráci na modernizačních a filantropických projektech silně poškodila pozemková reforma.

Období růstu však skončilo s příchodem Velké hospodářské krize od roku 1929. Krize silně zasáhla regionální průmysl, přičemž zanikla i řada cukrovarů, včetně největšího Weinrichova v Pečkách, který zaměstnával téměř tisíc lidí. Avšak zasáhla i strojírna a zavřít později musela i pobočka Lučební továrny v Pečkách, čímž se toto město stalo asi nejvíce zasaženým. Celkově se průmysl do roku 1938 už nestihl vzpamatovat. Největšími podniky v regionu tak na konci sledovaného období byly chemické továrny v Kolíně v čele s Lučební továrnou, továrna na kávové náhražky a čokoládu ve Velimi a Petrolea v Úvalech. Zemědělci byli postiženi díky státní podpoře méně. Celkově se propadl demografický růst regionu a kvůli předchozí vysoké stavební aktivitě se dynamicky zvýšilo zadlužení obcí, které u některých přešlo až ke kolapsu samospráv (vedle Kolína, Peček a Kouřimi). Často za tím bylo budování vodovodu, který nahrazoval absenci moderní systematické kanalizace, kterou vedle Kolína vybudoval částečně jen Český Brod. Významným modernizačním počinem byla také stavba rozhlasové vysílací stanice v Liblicích u Českého Brodu a Brodu a Školního lesního podniku při Lesnické fakultě ČVUT v Kostelci nad Černými lesy.

Druhá otázka byla zaměřena na proměnu struktury regionu a jeho vazeb. Na počátku byl region poměrně homogenní, i když jeho východní část byla úrodnější, dopravně dostupnější a tedy lidnatější. Dokonce první průmyslové podniky vznikaly napříč regionem a s výjimkou Weinrichova cukrovaru bez přímé vazby na železnici. To se ale a v rámci modernizace začalo měnit. Změny akcelerovaly především po výše zmíněném rozšíření železniční sítě v letech 1867 a 1875 a díky hospodářské krizi od roku 1873 a následné krizi agrární. Obce na severu regionu, které byly napojené na železnici, lépe zvládaly hospodářské potíže. Nové podniky již bývaly zakládány téměř výlučně u nich a jižní část regionu se

dostávala do pozice zásobárny pracovních sil a dodavatele surovin. Jih se začal vyliďňovat a zaostával. Skončil také rychlý růst vesnic, přičemž rostly spíše ty, které byly v blízkosti industrializovaného sídla. V opačném případě následovala většinou stagnace či přímo úpadek, který bylo možno zastavit pouze přeorientováním na jiné možnosti růstu, především prostřednictvím služeb. To se povedlo Jevanům a částečně také Kostelci nad Černými lesy.

Celkově se ale začal od 70. a 80. let 19. století dynamicky zvyšovat rozdíl mezi „upadajícím“ venkovem a dynamickým městem. Pokud v obci mimo železnici vznikl úspěšný podnik, neznamenalo to většinou impulz pro příchod dalších významných podniků. Takto jednou nastavený model industrializace víceméně pokračoval i po rozvoji automobilové dopravy a elektrifikaci, které rozdíl pouze zmírnily. U sídel napojených na hlavní železnici Olomouc – Praha pak zase probíhala centralizace, která těžce zasáhla hlavně Pečky, kde během první republiky zmizel cukrovarnický průmysl i místní chemická továrna, kterou zavřela kolínská Lučební továrna. Naopak se po vzniku Československa posílil význam Kolína, kde v chemickém, energetickém a částečně elektrotechnickém odvětví vzniklo určité kreativní či inovační prostředí a také Českého Brodu, který se stal druhým centrem regionální středního školství a vznikly zde rovněž některé nové strojírenské a elektrotechnické podniky.

Co se týče role rozšiřující se pražské aglomerace, ta již od přelomu 19. a 20. století začala přímo ovlivňovat západ regionu a v rámci celého regionu začala proměňovat dosavadní vazby. Dosud do Prahy mířila část populace včetně elit a z Prahy podél hlavních dopravních tras mířily inovace a celkově nové myšlenky. Nyní se některé obce v čele s Úvaly a Jevany přímo hospodářsky i sociálně provázaly s Prahou. Méně se to projevilo v Kostelci nad Černými lesy a částečně také u Českého Brodu, který se rovněž stal, podobně jako Úvaly během první republiky konečnou zastávkou vlaků z Prahy a největší meziválečnou továrnu KARMA zde založil pražský podnikatel Karel Macháček. Region se celkově začal přeskupovat, takže zatímco západní část čím dál více tíhla k Praze, východní části včetně Kouřimi dominoval Kolín, který však byl rovněž ovlivněn Prahou, jejíž relativní blízkost částečně podvazovala jeho růst. Naopak v Pečkách se pomalu rozvolňovalo historické napojení na Poděbrady, což bylo nahrazeno vztahem s ostatními sídly podél železnice. To se ukázalo např. na expanzi akciové společnosti Pečecká rafinerie cukru, která většinou sdružovala cukrovary právě na trati Olomouc - Praha.

Třetí otázkou byla reakce vybraných pěti typově odlišných sídel na proces modernizace. Český Brod je zástupcem původně královského města, který byl dobře dopravně napojen včetně hlavní trasy železnice Olomouc – Praha a byl rovněž správním centrem třech soudních okresů, nicméně po období rychlého růstu v 50. a 60. letech 19. století následovalo

od 70. let období poměrné stagnace, neboť jeho průmysl byl silně propojený se zemědělstvím. To v roce 1898 vyvrcholilo odpojením soudního okresu Říčany, které se ze správního hlediska přimkly k pražské aglomeraci. Po roce 1900 se však začalo město rychleji růst s vrcholem ve 20. letech, což je spojeno se jmény Josefa Miškovského a Františka Macháčka. Město se urychleně modernizovalo, budovalo komunální infrastrukturu a zvyšoval se jeho význam, avšak také se zadlužovalo a ve 30. letech se muselo bolestivě oddlužit. Celkově jeho rozvoj podvazovala přílišná blízkost Prahy, průmysl příliš zaměřený na zpracování zemědělských produktů a rovněž fakt, že se nepovedlo vybudovat plánované místní trati, které by z něj učinily malý dopravní uzel.

Kostelec nad Černými lesy byl historicky úspěšným poddanským městem a centrem hrnčířské výroby, jehož růst se však nejprve v 3. čtvrtině 19. století zpomaloval, neboť postrádal napojení na železnici a později přešel přímo do úpadku. Ostatně od roku 1868 přestal být správním centrem vlastního politického okresu a zůstal pouze centrem svého samosprávného a soudního okresu. Představitelé města se starostou Bedřichem Kaše se však i díky podpoře Knížete Jana II. z Lichtenštejna nevzdali a snažili se město napojit na železnici. Přes neúspěch těchto aktivit se snažili alespoň rozvíjet místní infrastrukturu, město bylo brzy elektrifikováno, později zavedena autobusová doprava aj. Za první republiky se pak zvyšovala obliba města kvůli atraktivnímu turistickému prostředí, vznikla zde léčebna TBC a Kostelec nad Černými lesy tak začal zase pomalu růst. Navíc ani nebyl předlužen.

Úvaly byly malé městečko, které bylo sice roku 1845 napojeno na železnici Olomouc – Praha, ale do konce století zde vznikl jen cukrovar a rychlost jeho růstu se zpomalovala. Neměly výraznější správní funkci a hlavními postavami jeho rozvoje byli zdejší faráři. Okolo roku 1900 však začaly Úvaly být kvůli své poloze atraktivnější pro návštěvníky Prahy, a to i díky rozvoji nedalekých Klánovic. Staly se nejen turistickým cílem, ale postupně také onou „noclehárnou Prahy“. Začalo období dynamického růstu, který předstihl všechna ostatní větší sídla v regionu. Vznikal zde také nový průmysl a celkově se město obrátilo k Praze. Následovala nutnost plánovitého rozvoje a rychlého budování chybějící infrastruktury, což se neobešlo bez komplikací.

Dalším královským městem byla Kouřim, historicky významné správní centrum, které však dlouhodobě upadalo a v analyzovaném období se s tím do jisté míry smířilo. V roce 1882 bylo napojeno na slepou odbočku místní „lokálky“ a od té doby se již příliš neangažovalo v dalších modernizačních projektech. A to navzdory tomu, že tato odbočka žádný rozvoj města nenastartovala. Kouřim pak dále upadala až do konce sledovaného období a vylidňovala se. Díky jejímu správnímu propojení s Kolínem však Kouřim (byla sama

centrum samosprávného a soudního okresu) profitovala z jeho rozvoje a byl sem relativně brzy zaveden telefon a elektrický proud. Když se za první republiky objevila snaha o zvýšené investování do komunální infrastruktury, především do vodovodu, skončilo to kolapsem samosprávy. Město se tak více propojovalo se svým zemědělským zázemím, přičemž alespoň získalo renomé jako centrum ovocnářství.

Pečky byly zase typem tradiční vesnice, kterou změnil příchod železnice. V roce 1845 zde vznikla stanice pro nepříliš vzdálené Poděbrady, díky čemuž zde následně vznikl významný Weinrichův cukrovar, který se stal největším průmyslovým podnikem v regionu. Postupně do Peček přibyl další potravinářský, chemický a následně i strojírenský průmysl. Populačně dynamicky rostly, v roce 1879 byly povýšeny na městys a roku 1925 po několik odmítnutých žádostech na město. Vznikaly zde městské stavby, přičemž proměna zástavby zrychlila od přelomu 19. a 20. století. Během první republiky pokračovala rychlá výstavba, ale populační růst již byl malý a hospodářský význam klesal, což vyvrcholilo po roce 1929, kdy zanikly místní cukrovary, později i pobočka Lučební továrny v Kolíně a z významnějších podniků zde zůstalo jen oslabené strojírenství. Problematické bylo, že Pečky neměly žádnou výraznou správní funkci, a tak byly závislé na svém uvádajícím průmyslu. To, v kombinaci se zadlužením, které vyvrcholilo nákladnou stavbou vodovodu, způsobilo kolaps městské samosprávy a do konce sledovaného období se nové město již hospodářsky nevzpamatovalo.

Analyzovaný region byl dobově chápán jako celkem úspěšný, nicméně modernizace ho výrazně proměnila po všech stránkách a změnila jeho strukturu i vazby jednotlivých obcí. Pro industrializovanou severní část regionu znamenal celý proces poměrně dynamický rozvoj, avšak pro obce v jižní části regionu v čele s Kouřimí a Kostelcem nad Černými lesy byla výsledkem stagnace či rovnou úpadek a vylidňování. To se některým obcím v západní části regionu podařilo překonat až „otočením“ k Praze. Uvedený proces pak i v dalším období výrazně ovlivňoval vývoj jednotlivých obcí.

4. Prameny a literatura

4.1 Nevydané prameny

SOkA Kolín, fond Antonín Hlaváček.

SOkA Kolín, fond Archiv města Český Brod.

SOkA Kolín, fond Archiv města Kolín.

SOkA Kolín, fond Archiv města Kostelec nad Černými lesy

SOkA Kolín, fond Archiv města Kouřim.

SOkA Kolín, fond Archiv města Pečky.

SOkA Kolín, fond Elektrárenský svaz středolabských okresů.

SOkA Kolín, fond Okresní zastupitelstvo Český Brod.

SOkA Kolín, fond Rodinný archiv Koulů.

SOkA Kolín, fond Tělocvičná jednota Sokol Kolín.

SOkA Kolín, fond Tělocvičná jednota Sokol Český Brod.

SOkA Kolín, knihovna.

SOkA Nymburk (se sídlem v Lysé nad Labem), Archiv obce Tatce.

Vojenský ústřední archiv, kmenové listy a kvalifikační listiny.

4.2 Vydané prameny

25. výroční zpráva o činnosti Obilního skladiště v Kouřimi za rok 1924–1925, Kouřim, 1925.

50. let Klubu československých turistů 1888-1938, Praha: KČST, 1938.

Adresář republiky Československé pro průmysl, živnosti, obchod a zemědělství, svazek I, Praha: Rudolf Mosse, 1932.

Akciová společnost dříve Škodovy závody, Praha, vl. nákl., 1924.

Akciová společnost dříve Škodovy závody v Plzni, Praha: vl. nákl., 1941-1944.

Album strojřren I, Praha: K. Procházka, okolo 1900, nestr.

BERNAT, Josef, *Schematismus der Bierbrauereien in Böhmen, Mähren und Schlesien*, Prag: Ottomar Beyer, 1883.

BRANT, Bernard, *Historie obchodního školství v Kolíně 1897-1912-1937*, Kolín: Spolek pro chudé žactvo obchodního školství, 1937.

BROŽ, Otakar a SOMMER, Václav (ed.), *Úvaly jindy a nyní*, Úvaly: Místní školní rada, 1929.

BURDOVÁ, Pavla (ed.), *Tereziánský katastr český 3, Dominikál*, Praha: Archivní správa ministerstva vnitra ČSR, 1970.

Deset let Československé republiky, sv. II., Praha: s.n., 1928,

Die Gross Industrie Österreichs III, Wien, 1908.

Die Gross-Industrie Österreichs IV, Wien, 1910.

DIVIŠ, Jan Vincenc, *Příspěvky k dějinám průmyslu cukrovarnického v Čechách*, Kolín: Komitét pro uspořádání Kol. výstavy cukrovar., 1891.

ČERNÝ, Václav, *Pozemková reforma v 18. stol., Praha: Českomor. podniky tiskařské, 1928.*

Československá statistika, sv. 42, Praha: Státní úřad statistický, 1927.

Československá statistika, sv. 120, Praha: SÚS, 1936.

Československá vlastivěda. Díl VI. Práce, Praha: Sfinx, 1930.

Divadlo v Kolíně. Památník vydaný Divadelním družstvem, spolkem pro postavení divadla v Kolíně, k otevření nového divadla dne 12. listopadu 1939, Kolín: Divadelní družstvo, 1939.

FLÖGL, Jaroslav, *Obecní rozpočet*, Praha: Svaz českých okresů, 1923.

FLÖGEL, Jaroslav, *Praktická příručka pro obecní a okresní funkcionáře*, Praha: Vl. Orel, 1931.

GOLD, Hugo (ed.), *Židé a židovské obce v Čechách v minulosti a přítomnosti*, Brno/Praha: 1934.

HODINÁŘ, Karel a KLÍMA, Václav, *Kronika města Kostelec n. Černými lesy, obecně Černý Kostelec zvaného*. Kostelec nad Černými lesy: Knihtiskárna Fr. Kadeřábka v Kostelci nad Černými lesy, 1912.

HOLUB, Alois, V., *Památky, roboty, Zásmuky*, 1898.

HREJSA, Ferdinand, *Jan Szalatnay a jeho paměti z doby toleranční*, Praha: Blahoslavova společnost, 1931.

HUML, J., *Paměti o školách českobrodských od nejstarších dob až do r. 1888. Prvá školní zpráva měšťanské a obecné školy chlapecké, obecné školy dívčí, opatrovny a pokračovací školy průmyslové v Českém Brodě, Český Brod*, 1888.

JÖNDL, J. P., *Poučení o stavitelství pozemním*, 3. vyd., Praha: I. L. Kober, 1874.

KAŇKA, Josef, *Základy správy obecní. Správní příručka českých zemí*, 2. rozšíř. vyd., Kutná Hora: vl. nákl., 1927.

KARLÍK, Hanuš, *Paměti dra Hanuše Karlíka*, Praha: Ústřední spolek československého průmyslu cukrovarnického, 1927.

KAZIMOUR, Josef, *Státní péče o lesy v Čechách*, Praha: Československé zemědělské museum, 1933.

KLAPKA, Jaroslav, *Okresní zastupitelstva a výbory (Systematický výklad a texty zákonů)*, Vysoké Mýto: Československá Obec samosprávná, 1930.

KLIMENT, Josef, *Základy obecního zřízení v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Systematický výklad zákonů o způsobu jednání obecních orgánů a návrh jednacích řádů*, Brno: Rolnická tiskárna, 1930.

Kolínsko v číslech. Statistická a početní příručka škol. okresu kolínského, Kolín: J. L. Bayer, 1933.

KOTYŠKA, Václav, *Úplný místopisný slovník království českého*, Praha: Bursík & Kohout, 1895.

KŘIVÁNEK, J., *Památník na oslavu padesátileté činnosti Masarykovy měšťanské školy chlapecké v Českém Brodě 1883-1933*, Český Brod, 1933.

KUDRNÁČ, Václav, *Adresář politického okresu kolínského*, Jičín: Václav Kudrnáč, 1902.

LOTH, Johann. *Kauřimský kraj w Králowství českém (Kartografický dokument)*, Praha: Friedrich Kretzschmar, 1847.

Masarykův slovník naučný, díl 5. N-Q, Praha: Československý kompas, 1931.

Město Kolín: Jeho vývoj dějinný, kulturní a průmyslový, Kolín: Odbor Klubu čsl. turistů, 1927.

MÍKA, Alois, *Slavná minulost českého rybníkářství*, Praha: Orbis, 1955.

MIŠKOVSKÝ, Josef, *Českobrodské pivovarnictví*, Český Brod, 1913.

MRŠTÍK, Vilém, *Bestia triumphans*, Praha: Rozhledy, 1897.

NAVRÁTIL, Michal, *Almanach sněmu království Českého 1895–1901*. Praha: Edvard Beaufort, 1896.

NEUMANN, Karl August, *Vergleichung der Zuckerfabrikation aus in Europa einheimischen Gewächsen mit der aus Zuckerrohr in Tropenländern mit Bezug auf Staats- und Privatwirtschaft*, Prag: Gottlieb Haase Söhne, 1837.

NEUMANN, Karel, Cyril (ed.), *Průvodce kolektivní výstavou průmyslu cukrovarnického v Čechách na Všeobecné zemské jubilejní výstavě v Praze 1891 v Praze*, sv. II., Praha: Komitét pro kolektivní výstavu cukrovarnickou, 1891.

NOŽIČKA, Josef, *Jan Antonín Prokůpek. Apoštol hospodářského pokroku a národní svornosti*, Praha: Novina, 1939.

OEHM, Vincenc, *Paměti královského města Kouřimě. Díl 1. Od založení župního hradu až do začátku válek husitských (r. 1419)*, Praha: vl. nákl. 1894

ORT, Jan a SLÁDEK, František, *Topograficko-statistický slovník Čech*, Praha: I.L. Kober, 1870.

Österreichisches Städtebuch auf Grund der Berichte von größeren österreichischen Städten, XIV. Band; Wien, 1913.

Österreichische Statistik N. F. Bd. 3: Berufsstatistik nach den Ergebnissen der Volkszählung vom 31. Dezember 1910 in Österreich. Heft. 8, Böhmen, Wien: Kaiserlich-königlichen Hof- und Staatsdruckerei, 1916.

Österreichisches Statistisches Handbuch, 30 jg., 1911, Wien: Verlag der K.K. Statistischen Central-Commission, 1912.

Ottův slovník naučný. Šestý díl, Praha: J. Otto, 1893.

Ottův slovník naučný. Patnáctý díl, Praha: J. Otto, 1900.

Ottův slovník naučný. Dvacátýprvý díl, Praha: J. Otto, 1904.

PALACKÝ, František, *Popis království Českého*, Praha: J.G. Kalve, 1848.

Památník Českobratrského evang. Farního sboru ve Velimi, vydáný k oslavě 150-letého trvání za podpory staršovstva Sdružením Českobratrské evang. mládeže ve Velimi: 1783-1933, Velim: Sdružení Českobratrské evang. mládeže, 1933.

Pamětní list k sedmdesátým pátým narozeninám Dra h. c. ing. Hanuše Karlíka, Praha: Ústřední spolek československého průmyslu cukrovarnického, 1925.

Pamětní list Sokola pečeckého, Český Brod: Sokol, 1899.

PAVEL, Antonín, *Pozemková reforma československá*, Praha: Novina, 1937.

Pečky. Pamětní list vydáný při slavnosti odhalení pomníku osvoboditele a prvního presidenta čsl. republiky Dra. T. G. Masaryka, Pečky: nákl. města, 1927.

Podlipansko v číslech. Statistická a početní příručka školního okresu českobrodského, Český Brod: L. Beneš, 1929.

Podrobný seznam míst v Čechách. Vydán Cís. Kr. Statistickou ústřední kommissí., Wien: Alfred Hölder, 1885.

PRÁGR, Alois, Václav, *Potřeba a nutnost dalších kulturních podniků v Kolíně*, Kolín: vl. nákl., 1918, nestr.

PROKÚPEK, Jan, Antonín, *Jak se hospodařilo na venkovských hospodářstvích na počátku 19. a 20. století: Vzpomínky a úvahy*, Praha: Čs. zeměd. museum, 1931.

Půl století záložny občanské v Českém Brodě, 1864-1914, Český Brod: Občanská záložna, 1914.

REICH, Edvard, *Prameny a základy zemědělského pokroku*, Praha: Ministerstvo zemědělství ČSR, 1936.

ROHR, T., R., *Adressbuch der Brauereien, Brennereien und Zuckerfabriken in Oesterreich-Ungarn*, Leitmeritz, 1880.

SAAL, J., *15 let práce firmy Dr. Ing. A. Hráský - Ing. F. Jenč, stavební inženýři a stavitelé v Mladé Boleslavi*, Mladá Boleslav: A. Hráský, F. Jenč, 1938.

SCHUMPETER, Joseph, Alois, *Business cycles: a theoretical, historical and statistical analysis of the capitalist proces*, New York: McGraw-Hill Book Col, 1939.

SEVĚTÍNSKÝ, Jan, *Dějiny lesů v Čechách*, Písek: J. Sevětínský, 1895.

SOMMER, Johann Gottfried, *Das Königreich Böhmen. Statistisch-topographisch dargestellt XII., sv. Kauřimer Kreis*, Praha: Friedrich Ehrlich, 1844.

Spořitelna města Kolína 1894-1924, Kolín: Spořitelna města, 1925.

Stanovy akciové společnosti „Místní dráha Kolín – Čerčany – Kácov“, Praha, 1906.

Statistická příručka republiky Československé 1928, Praha: Státní úřad statistický, 1928.

Statistický lexikon obcí v Zemi české. Úřední seznam míst podle zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 266 Sb. zák. a nař., Praha: Orbis, 1934.

SVOBODA, Jan, *Dějiny kaple Rodičky Boží a podle stojícího chudobince*, Kolín: J. Svoboda, 1882.

ŠAFRÁNEK, Jan, *Vzpomínky na Kolín*, Praha: Ústř. matice školská, 1924.

Šedesát let československé samosprávy, Praha: Svaz československých měst v Československé republice, 1925.

ŠIMÁČEK, František, *Za poznáním města Kostelce n.Č.L. a jeho okolí, Kroniky díl I.-Místopis, dějiny kosteleckého panství, domy, statistiky*, Kostelec nad Černými lesy: Fr. Kadeřábek, 1935.

ŠTOLBA, Josef (ed.), *Kolín město a okres*, Praha: Národohospodářská propagace Československa, 1934.

ŠUBRT, F., A., BOROVSÝ, F. A. a JIRÁSEK, A (ed.), *Ottovy Čechy. Společnou prací spisovatelův a umělcův českých. Díl IV. Polabí*, Praha: J. Otto, 1888.

TAINÉ, Hippolyt, *Philosophie de l'Art*, Paris: Hachette, 1926 (1865).

TITL, J., *Schematismus velkostatků v království českém*, Praha: Jos. Bašťař, 1894.

TOMÁNEK, Jaroslav (ed.), *Elektrisace Československa 1918–1928*, Praha: ESČ, 1928.

TOUL, Jan, *Jubilejní kniha českobratrské evangelické rodiny*, České Budějovice: J. Toul, 1931.

TRNKA, Václav, *Kounice a Přerov v Čechách: historicko statistický přehled*, Praha: V. Trnka, 1873.

TŮMA, Josef, *Kolínsko a Kouřimsko: obraz poměrů přírodních, života obyvatelstva i paměti časů minulých, Díl třetí, Paměti osad na Kouřimsku*, Kolín: Učitelstvo školního okresu kolínského, 1915.

TŮMA, Josef, *Kolínsko a Kouřimsko: Obraz poměrů přírodních, díl druhý – Paměti osad na Kolínsku*, Kolín: Učitelstvo školního okresu kolínského, 1915.

VÁVRA, Josef, *Dějiny královského města Kolína nad Labem. Oddělení první do roku 1618*, Kolín: J. L. Bayer, 1878.

VÁVRA, Josef, *Dějiny královského města Kolína nad Labem. Oddělení druhé od roku 1618 až po naše časy*, Kolín: J. L. Bayer, 1888.

VESELÝ, Jaroslav, *Vliv ovocnictví na výnosnost zemědělského podniku*, Molitorov: vl. nákl., 1912.

VESELÝ, Jaroslav, *Podpora ovocnictví službou veřejné správy*. Molitorov: vl. nákl., 1938.

VODNRÁŠEK, Karel, *Soustavná elektrisace v republice Československé. Knihovna veřejné správy a samosprávy*, sv. XII, Praha: Knihovna veřejné správy a samosprávy, 1936.

VOŽENÍLEK, Jan, *Předběžné výsledky československé pozemkové reformy: země Česká a Moravsko-slezská*, Praha: J. Voženílek, 1930.

WIRTH, Zdeněk, *Antonín Wiehl a česká renesance*, Praha: Jan Štenc, 1921.

X. účetní zpráva spořitelny královského města Kolína za rok 1904, Kolín: Spořitelna města, 1905.

Zpráva o činnosti ústředního výboru pro statistiku polního a lesního hospodářství v království českém za rok 1868. Výbor pro statistiku polního a lesního hospodářství v Království českém. Praha: Mercy, 1868.

Zpráva zemského výboru o žádosti koncesionářů místní dráhy Kolín-Čerčany s odbočkou Rataje-Šternber-Kácov za povolení zemské subvence na stavbu této dráhy, Praha, 1892.

Zprávy kanceláře pro statistiku polního a lesního hospodářství v království Českém na rok 1872, II, 1872.

Živnostenská záložna v Kolíně – Zálabí, Dvacet pět let živnostenské záložny 1910-1935, Kolín, 1935.

Zřízení obecní a řád volení v obcích pro království České ze dne 16. dubna 1864, Praha: Nákladem Linnekogla a Funka, 1872.

4.3 Periodicky vydávané prameny

Batovcův politický kalendář a adresář na rok 1899, roč. 7., Praha: F. B. Batovec, 1899.

Batovcův Almanach – politický kalendář a adresář na rok 1910, roč. 18., Praha: F. B. Batovec, 1910.

Batovcův Almanach – Politický kalendář občanský a adresář zemí koruny České na rok 1913, Praha: F. B. Batovec, 1913.

Batovcův Almanach – politický kalendář a adresář republiky Československé na rok 1929, roč. 37., Praha: F. B. Batovec, 1929

Budivoj, roč. 17, č. 11, 1881.

Časopis cukrovarnický 3, 1874.

Československý statistický věstník, Praha: Státní úřad statistický, 1926.

Elektrotechnický obzor XIX, 1930.

Hlas demokracie, roč. III (XX), č. 15, 1922.

Hlas demokracie, roč. V (XXII), č. 18, 1924.

Hlas demokracie, roč. V (XXII), č. 36, 1924.

Hlas demokracie, roč. VI (XXIV), č. 15, 1926.

Hlas demokracie, roč. IX (XVII), č. 4, 1929.

Hlas demokracie, roč. IX. (XXVII.), č. 6, 1929.

Hlas demokracie, roč. IX (XXVII), č. 9, 1929.

Hlas demokracie, roč. XVII (XXVIII), č. 42, 1935.

Humoristické listy, roč. 45, č. 13, 1902.

Kolínské listy, roč. I, č. 12, 1895.

Kolínské listy, roč. I, č. 13, 1895.

Kolínské listy, roč. XI, č. 41, 1910

Kolínské listy, roč. XI, č. 42, 1910.

Kolínské listy, roč. XIV, č. 1, 1913.

Labské proudy, roč. IV., č. 44, 1899.

Labské proudy, roč. VII., č. 32, 1902.

Labské proudy, roč. IX., č. 12, 1904.

Labské proudy, roč. XII, 1907.

Labské proudy, roč. XV, č. 37, 1910.

Labské proudy, roč. XVIII, č. 35, 1913.

Listy cukrovarnické XII, 1893–1894.

Listy cukrovarnické XX, 1901-1902.

Listy cukrovarnické XXVI, 1907–1908.

Listy cukrovarnické XXIX, 1910-1911.

Národní listy, roč. IX, č. 355, 1869.

Národní listy, roč. XVIII, č. 227, 1878.

Národní listy, roč. XXII, č. 64, 1882.

Národní listy, roč. XXVI, č. 314, 1886 (odpolední vydání).

Národní listy, roč. XXVIII, č. 70, 1888.

Národní listy, roč. XXIX, č. 181, 1889.

Národní listy, roč. XXXII, č. 297, 1892.

Národní listy, roč. XXXIII, č. 348, 1893.

Národní listy, roč. XL, č. 314, 1900.

Národní listy, roč. XLI, č. 128, 1901.

Národní listy, roč. XLI, č. 357, 1901.

Národní listy, roč. XLII, č. 43, 1902.

Národní listy, roč. LII, č. 283, 1912.

Národní listy, roč. LIII, č. 353, 28. 12. 1913.

Národní listy, roč. LIV, č. 170, 1914.

Národní listy, roč. LV, č. 68, 1915 (večerní vydání).

Národní listy, roč. LVI, č. 316, 1916.

Národní listy, roč. LVIII, č. 8, 1918.

Národní listy, roč. LX, č. 326, 1920.

Národní listy, roč. LXI, č. 54, 1921.

Národní listy, roč. LXIII, č. 135, 1923.

Národní listy, roč. LXIII, č. 139, 1923.

Národní listy, roč. LXIII, č. 146, 1923.

Národní listy, roč. LXVII, č. 281, 1927 (příloha).

Národní listy, roč. LXIX, č. 108, 1929.

Národní listy, roč. LXX, č. 88, 30. 3. 1930.

Národní listy, roč. LXXIV, č. 142, 1934.

Národní listy, roč. LXXIV, č. 286, 1934.

Národní listy, roč. LXXV, č. 276, 1935.

Národní listy, roč. LXXIX, č. 333, 1939.

Národní politika, roč. V, č. 206, 1887.

Národní politika, roč. XIX, č. 72, 1901.

Národní politika, roč. XXV, č. 25, 1907.

Národní politika, roč. XXVI, č. 107, 1908.

Národní politika, roč. XXXIII, č. 57, 1915.

Národní politika, roč. XLIX, č. 120, 1931.

Naše hlasy, roč. XXVIII, č. 41, 1908.

Naše hlasy, roč. XXIX, č. 52, 1909.

Naše hlasy, roč. XXXI, č. 5, 1911.

Naše hlasy, roč. XXXII, č. 47, 1913.

Naše hlasy, roč. XXXII., č. 51, 1913.

Naše hlasy, roč. XXXV, č. 26, 1915.

Naše hlasy, roč. XLVI, č. 4, 1926.

Naše hlasy, roč. XLVII, č. 44, 1927.

Naše hlasy, roč. L, č. 27, 1930.

Naše hlasy, roč. LVI, č. 35, 1936.

Naše hlasy, roč. LVI, č. 39, 1936.

Nezávislost, roč. 1925, č. 36, 1925.

Neue Freie Presse, Nr. 10287, 1893.

Pivovarské listy, roč. XIV, č. 19, 1896.

Pivovarský časopis „Kvas“, roč. XLV, č. 24, 1917.

Pivovarský časopis „Kvas“, roč. XLV, č. 20, 1917.

Pivovarský časopis „Kvas“, roč. XLV, č. 28, 1917.

Pokrok II, 1863.

Polabská stráž, roč. VIII., č. 30, 1926.

Polabská stráž, roč. XXVIII., č. 15, 1936.

Polabská stráž, roč. XXVIII., č. 28, 1936.

Posel z Prahy, roč. 1, č. 28, 1864.

Posel z Prahy, roč. 1., č. 51, 1864 (příloha Spojenými silami).

Pozemková reforma, úřední věstník Pozemkového úřadu, 1938, roč. 19, č. 3.

Prager Tagblatt, roč. 43, č. 196, 1918.

Pražský denník, roč., XVIII, č., 1883.

Průboj, roč. IV, č. 41, 1932.

Radioamatér XV, 1936.

Ročenka města Kolína a okresu I, Kolín: město Kolín, 1941.

Statistická ročenka Republiky československé, Praha: Státní úřad statistický, 1937.

Statistická ročenka Republiky československé, Praha: Státní úřad statistický, 1938.

Statistický obzor XIV, 1933.

Stavitel XVIII, 1937–1938.

Stavitelské listy XXIX., 1933.

Středočeské hlasy, roč. X., 1924.

Středočeské hlasy, roč. XI., č. 21, 1925.

Středočeské hlasy, roč. XII., č. 33, 1926.

Středočeské hlasy, roč. XVIII., č. 5, 1932.

Středočeské hlasy, roč. XVIII., č. 49, 1932.

Středočeské hlasy, roč. XXII., č. 37, 1936.

Technický obzor XII, 1904, č. 3.

Věstník Československé akademie zemědělské 13, Praha: Česká akademie zemědělská, 1937.

Věstník Československé akademie zemědělské 15, Praha: Česká akademie zemědělská, 1939.

Volné směry XXIX, 1932.

Zlatá Praha, roč. VI, č. 50, 1889.

Zlatá Praha (II), roč. XVI., č. 18, 1899.

Zprávy veřejné služby technické VIII, 1926.

Zprávy veřejné služby technické XVI, 1934.

Zprávy veřejné služby technické XIX, 1937.

4.4. Digitalizované prameny

II. vojenské mapování - Františkovo. In: *Laboratoř Geoinformatiky* [on-line]. © 2001-2017, Fakulta životního prostředí Univerzity J.E.Purkyně [cit. 4. 7. 2018]. Dostupné z: http://oldmaps.geolab.cz/map_root.pl?lang=cs&map_root=2vm.

III. vojenské mapování – Františko-josefské. In: *Laboratoř Geoinformatiky* [on-line]. © 2001-2017, Fakulta životního prostředí Univerzity J.E.Purkyně [cit. 4. 7. 2018]. Dostupné z: http://oldmaps.geolab.cz/map_root.pl?lang=cs&map_root=3vm.

ALEX. Historische Rechts- und Gesetzestexte Online [on-line]. Österreichische Nationalbibliothek [cit. 30. 11. 2018]. Dostupné z: <http://alex.onb.ac.at>.

Archiv leteckých měřických snímků [on-line]. © 2019, ČÚZK [cit. 15. 1. 2019]. Dostupné z: https://lms.cuzk.cz/lms/lms_prehl_05.html.

EPRAVO.CZ [on-line]. © EPRAVO.CZ, a.s., 1999-2018, ISSN 1213-189 [cit. 3. 12. 2018]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz>.

Kontaminovaná místa. In: *Národní inventarizace kontaminovaných míst* [on-line]. © 2014, Státní fond životního prostředí České republiky/Ministerstvo obrany ČR [cit. 11. 11. 2018]. Dostupné z: <https://kontaminace.cenia.cz/>.

Kronika obce Ratboř. Pamětní kniha. In: *Obec Ratboř* [on-line]. Oficiální stránky obce Ratboř [cit. 12. 8. 2018]. Dostupné z: <http://www.ratbor.cz/hlavni-menu/informace-o-obci/kronika/>.

Náhledy map Stablního Katastru. In: *Laboratoř geoinformatiky* [on-line]. © 2014, Fakulta životního prostředí Univerzity J.E.Purkyně [cit. 5. 7. 2018]. Dostupné z: http://oldmaps.geolab.cz/stkatr/zoom/zoom_hm/.

Pamětní kniha obce Klučova 1950. Díl II., s. 84. In: *Obec Klučov, Lstiboř, Skramníky a Žhery* [on-line]. © 2013, Oficiální stránky obce Klučov [cit. 3. 3. 2018]. Dostupné z: <http://www.klucov.cz/data/kroniky/klucov/2str084.htm>.

Virtuální knihovna právních předpisů [on-line]. Masarykova univerzita [cit. 3. 11. 2018]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/do/1499/el/estud/praf/ps09/dlibrary/web/rs.html>.

4.5 Literatura a statistické práce (po roce 1945)

100 let místní dráhy Kolín – Leděčko, Kolín, 2000, nestr.

Acta Polytechnica, vol. 52, no. 5, 2012.

ADAMEC, Stanislav a kol., *Úvaly v průběhu staletí*, Úvaly: Město Úvaly, 2004.

Agrostroj Roudnice n. Lab., n. p., Roudnice nad Labem: vl. nákl., 1960.

Almanach 100 let zemědělského školství v Českém Brodě, Český Brod, 1986.

APLTAUEROVÁ, Bohumila, *Živnostenská škola pokračovací Kouřim 1879 - 1943. Prozatímní inventární seznam*, ev.č. 234, 1990.

Archivní prameny Kolínska, Kolín: SOA v Praze – SOkA Kolín, 2000.

Archivní prameny Kolínska, Kutná Hora: Státní okresní archiv Kolín, 2001.

Archivní prameny Kolínska, Kolín: SOA v Praze – SOkA Kolín, 2004.

Archivní prameny Kolínska XV, Kolín: SOA v Praze – SOkA Kolín, 2009.

BALÁČEK, Bohuslav, *Velimské příběhy*, Velim, 2011.

BEDNAŘÍK, Karel, *Šest set let českobrodského pivovarnictví*, Český Brod: Okresní archiv, 1960.

BĚLINA, Pavel, *Kolín. 18. 6. 1757*, Praha / Litomyšl: Paseka, 1997.

BERAN, Lukáš a VALCHÁŘOVÁ, Vladislava (ed.), *Pražský industriál: technické stavby a průmyslová architektura Prahy*, Praha, ČVUT, 2005.

BERAN, Lukáš a VALCHÁŘOVÁ, Vladislava (ed.), *Konference na lodi: Vodní dílo v krajině*, Praha: ČVUT, 2006.

BERMAN, Marshall, *All That Is Solid Melts into Air: The Experience of Modernity*, London and Brooklyn: Verso, 2010.

Bibliografie regionálního tisku na okrese Kolín (1863-1893), Kolín 1984.

BLAŽEK, Jiří a UHLÍŘ, Jiří, *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*, Praha: Karolinum, 2011.

BOURDIEU, Pierre, *Distinction: a social critique of the judgement of taste*, přel. Richard Nice, Cambridge: Harvard University Press, 1984.

Buttimer A. (ed.): *Creativity and Context: A Seminar Report*. Lund Studies in Geography. B. Human Geography 50, Gleerup Lund, 1983.

Cukrovarnictví, cukrovary a cukrovarníci. Fenomén českého hospodářství v 19. a 20. století, Prameny a studie 47, Praha: Národní zemědělské muzeum / Národní technické muzeum, 2011.

CULEK, Martin, *Biogeografické členění České republiky*, Praha: ENIGMA, 1996.

ČEJDOVÁ-MATHONOVÁ, Květoslava a MAREK, Robert (ed.), *Kolín, město dobré obchodní a průmyslové tradice*, Praha – Brno: Národohospodářská propagace Československa, 1947.

ČORNEJ, Petr, *Lipanské ozvěny*, Praha: H & H, 1995.

GÖTZ, Antonín a NOVOTNÁ, Marie, *Geografie zemědělství ČR*, 1. vydání, Plzeň: Pedagogická fakulta ZČU, 1995.

DITRICH, Břetislav, *Co se stalo v Cerhenicích. Stránky ze života obce*, Cerhenice: Obecní úřad, 2006.

DUDEK, František, *Vývoj cukrovarnického průmyslu v českých zemích do roku 1872*, Praha: Academia, 1979.

DUDEK, František, *Monopolizace cukrovarnictví v českých zemích do roku 1938*, Praha: Academia, 1985.

DVOŘÁK, Miloš, *Český Brod. Stručné dějiny, umělecké památky, pamětihodnosti na Českobrodsku*, Český Brod: Interes, 1992.

EFMERTOVÁ, Marcela, C., *K vývoji české elektrotechniky od druhé poloviny 19. století do roku 1945*, Praha: ČVUT, 1997.

FARSKÝ, Ivan a MATĚJČEK, Tomáš. *Vybrané kapitoly z fyzické geografie*, Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně, 2008.

FIALOVÁ, Ludmila a kol., *Dějiny obyvatelstva v Českých zemích*, Praha: Mladá fronta, 1998.

FRAGNER, Benjamin a ZIKMUND, Jan (ed.), *Co jsme si zbořili: Bilance průmyslové éry – deset let*, Praha, ČVUT, 2009.

FRAGNER, Benjamin (ed.), *Jaroslav Fragner – náčrty a plány*, Praha: Galerie Jaroslava Fragnera, 1999.

FRONĚK., Daniel, *170 let výroby cukru v Dobrovici*, Praha: Cukrovar a rafinerie cukru Dobrovice TTD, 2001.

FRONĚK, Daniel, *Dobrovické bílé zlato v proměnách času: 180 let cukrovaru v Dobrovici, 140 let cukrovaru v Českém Meziříčí, 140 let lihovaru v Chrudimi*, Dobrovice: Tereos TTD, 2011.

GERSCHEKRON, Alexander, *Economic Backwardness in Historical Perspective*, Cambridge-Mass: Belknap Press of Harvard University Press, 1962.

GERŠLOVÁ, Jana a SEKANINA, Milan, *Lexikon našich hospodářských dějin. 19.-20. století v politických a společenských souvislostech*, Praha: Libri, 2003.

HÁJEK, Jan a LACINA, Vlastislav, *Od úvěrních družstev k bankovním koncernům*, Praha: Historický ústav AV ČR, 1999.

HALL, Peter et al., *Containment of Urban England*, London: The Royal Geographical Society, 1973.

HAMPL, Martin, *Teorie komplexity a diferenciaci světa se zvláštním zřetelem na diferenciaci geografickou*, Praha: Univerzita Karlova, 1971.

Historický vývoj právní úpravy správního řízení a dalších postupů ve veřejné správě v českých zemích (1918-2005), Olomouc: Právnická fakulta, 2007.

HAMÁČKOVÁ, Vlastimila a LHOTOVÁ, Marie, (ed.), *Židé v Čechách. Sborník příspěvků ze semináře konaného 24. a 25. října 2006 v Liberci*, Praha: Židovské muzeum v Praze, 2007.

HAMÁČKOVÁ, Vlastimila a LHOTOVÁ, Marie, (ed.), *Židé v Čechách 2. Sborník ze semináře konaného v říjnu 2009 v Liberci*, Praha: Židovské muzeum v Praze, 2009.

HAMÁČKOVÁ, Vlastimila a LHOTOVÁ, Marie, (ed.), *Židé v Čechách 4. Sborník příspěvků ze semináře konaného v Turnově v říjnu roku 2012*, Praha: Židovské muzeum v Praze, 2013.

HLAVAČKA, Milan, *Dějiny dopravy v českých zemích v období průmyslové revoluce*, Praha: Academia, 1990.

HLUŠIČKOVÁ, Hana. (ed.), *Technické památky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku II*, Praha: Libri, 2002.

HLUŠIČKOVÁ, Hana (ed.), *Technické památky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku III*, Praha: Libri, 2003.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka, JANÁK, Jan a DOBEŠ, Jan, *Dějiny správy českých zemí: od počátku státu po současnost*, Praha: NLN, 2005.

HOFFMAN, Petr, *Dějiny státní autobusové dopravy v českých zemích a na Slovensku. I. díl. Poštovní autobusy 1908-1914*, Litoměřice: Vydavatelství dopravní literatury, 2010.

HOLUB, Zbyněk (ed.), *Region, regionalistika, regionalismus a regionalisté*, České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007.

HÖNIG, J., VOLF, J. a RŮŽIČKA, V., *Velim 100 let. 1869-1969*, Velim, 1969, nestr.

HONS, Josef, *Dějiny dopravy na území ČSSR*, Bratislava: Alfa, 1975.

HONS, Josef, *Čtení o severní dráze císaře Ferdinanda*, Praha: Nadas, 1991.

HONS, Josef, *Velká Cesta: Čtení o dráze olomoucko-pražské*, Praha: Mladá fronta 2007.

HORÁČEK, Michal, *Benešov technický a industriální*, Benešov: Muzeum Podblanicka, 2017.

HORÁK, Ondřej, *Liechtensteinové mezi konfiskací a vyvlastněním. Příspěvek k poválečným zásahům do pozemkového vlastnictví v Československu v první polovině dvacátého století*, Praha: Libri, 2010.

HORČIČKA, Václav a ŽUPANIČ, Jan, *Šlechta na křižovatce. Lichtenštejnové, Schwarzenbergové a Colloredo-Mannsfeldové v 1. polovině 20. století*, Praha: Agentura Pankrác, 2017.

HORSKÁ, Pavla a kol., *Zrod velkoměsta: urbanizace českých zemí a Evropy*, Praha, Litomyšl: Paseka, 2002.

HORSKÝ, Jan, *Dějepisectví mezi vědou a vyprávěním: úvahy o povaze, postupech a mezích historické vědy*, Praha: Argo, 2009.

HOZNAUEROVÁ, Libuše, *Historie Zásmyk*, Zásmyky: Město Zásmyky, 2009.

JAKUBEC, Ivan, JINDRA, Zdeněk a kol., *Dějiny hospodářství českých zemí: od počátku industrializace do konce habsburské monarchie*, Praha: Karolinum, 2006.

JAKUBEC, I. a kol., *Hospodářský vývoj českých zemí v období 1848-1992*, Praha: Oeconomia, 2008.

JAKUBEC, Ivan, *Stručné dějiny oborů: Obchod, bankovníctví, podnikání, právo*, Praha: Scientia, 2002.

JÁSEK, Jaroslav a kol., *Vodárenství v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, Praha: MILPO, 2000.

JINDRA, Zdeněk, JAKUBEC, Ivan a kol., *Hospodářský vzestup českých zemí od poloviny 18. století do konce monarchie*, Praha: Karolinum, 2015.

JELÍNEK, Zdeněk a HELFERT, Zdeněk, *Kolínsko*, Praha: Středočeské nakladatelství a knihkupectví, 1990.

JOUZA, Ladislav a kol., *Historie a současnost podnikání na Kolínsku*, Pardubice: Městské knihy, 1999.

JUŘÍK, Pavel, *Dominia Smiřických a Liechtensteinů v Čechách*, Praha: Libri, 2012.

KÁRNÍK, Zdeněk, *České země v éře První republiky, Díl 1. Vznik, budování a zlatá léta republiky (1918-1929)*, Praha: Libri, 2000.

KÁRNÍKOVÁ, Ludmila, *Vývoj obyvatelstva v českých zemích*, Praha: Československá akademie věd, 1965.

KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava a KHENDRICHE TRHLÍNOVÁ Zuzana, *Region a regionální vědy: (vybrané sociální, kulturní a environmentální aspekty)*, vyd. 1, Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2008.

KELLER, Petr, *Teorie modernizace*, Praha: Sociologické nakladatelství, 2007.

KISCH, Egon, Erwin, *Pražská dobrodružství*, Praha: Svoboda, 1968.

KLADIWA, Pavel a kol., *Lesk a bída obecních samospráv Moravy a Slezska 1850-1914*, II. díl, 2. sv., Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2009.

KLADIWA, Pavel a ZÁŘICKÝ, Aleš (ed.), *Město a městská společnost v procesu modernizace 1740-1918*, Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2009.

KOUŘILOVÁ, J. a kol., *Synergie vztahu město-venkov*, Praha: Alfa Nakladatelství, 2012.

KOUTNÝ, Jan, *Moderní urbanistické koncepce (Vývoj urbanistických koncepcí)*, Praha: Ústav územního rozvoje, 2001.

KRABBE, Wolfgang, R., *Kommunalpolitik und Industrialisierung: Die Entfaltung der städtischen Leistungsverwaltung im 19. und früheren 20. Jahrhundert, Fallstudien zu Dortmund und Münster*, Stuttgart – Berlin – Köln – Mainz: Kohlhammer, 1985.

KRÁMSKÝ, Stanislav a FEJTL, Josef, *Knihy o čokoládě*, Praha: Milpo media, 2008.

KREJČÍ, Tomáš, *Regionální rozvoj: teorie, aplikace, regionalizace*, 1. vyd., Brno: Mendelova univerzita, 2010.

KRONUS, Jaroslav, *150 let rozvoje kolínského průmyslu*, Kolín: Jaroslav Kronus, 1998.

KUBAČÁK, Antonín, *Dějiny zemědělství v českých zemích, Díl 1: Od 10. století do roku 1900*, Praha: Česká zemědělská tiskárna, 1994.

KUBAČÁK, Antonín, *Dějiny zemědělství v českých zemích, II. díl: 1900-1989*, Praha: Ministerstvo zemědělství, 1995.

KUBŮ, Eduard a ŠOUŠA, Jiří (ed.), *Finanční elity v českých zemích (Československu) 19. a 20. století*, Praha: Dokořán, 2008.

KUBŮ, Eduard, PÁTEK, Jaroslav a kol., *Mýtus a realita hospodářské vyspělosti Československa mezi světovými válkami*, Praha: Karolinum, 2000.

KUČA, Karel, *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, díl 1., A – G, Praha: Libri, 1996.

KUČA, Karel, *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, díl 3., KOLÍ - MIRO, Praha: Libri, 1998.

KUČA, Karel, *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, díl 5., Par – Pra, Praha: Libri, 1998.

KUČA, Karel, *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, díl 7., Str –UG, Praha: Libri, 2008.

KUTNAR, František a MAREK, Jaroslav, *Přehledné dějiny českého a slovenského dějepiscetví: Od počátku národní kultury až do sklonku třicátých let 20. století*, 2. vyd., Praha: NLN, 1997.

LACINA, Karel, *Regionální rozvoj a veřejná správa*, Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2007.

LANDES, David, S., *The Unbound Prometheus. Technological Changes and Industrial Development in Western Europe from 1750 to the Present*, Cambridge: Cambridge University Press, 1969.

LÁNÍK, Jaroslav, *Historie a současnost podnikání Praha – Východ*, Žehušice: Městské knihy, 2007.

LEDEČ, Josef, *Kronika českobrodské nemocnice*, Český Brod: St. okres. nemocnice, 1955.

LEDVINKA, O., (ed.), *Chemopetrol, koncernový podnik, Koramo Kolín, 1901–1976. 75 let výroby mazacích olejů*, Kolín, 1976.

LIŠKOVÁ, Marie, *Slovník představitelů zemské samosprávy v Čechách 1861-1913*, Praha: SÚA, 1994.

LUHMANN, Niklas, *Die Religion der Gesellschaft*, Frankfurt: Suhrkamp, 1998.

MAIER, Gunther a TÖDTLING, Franz, *Regional- und Stadtökonomik 1, Standorttheorie und Raumstruktur*, 4. vyd., Wien/New York: nakl. Springer, 2006.

MAIER, Karel, *Hospodaření a rozvoj českých měst 1850-1938*, Praha: Academia, 2005.

MATĚJČEK, Jiří a MACHAČOVÁ, Jana, *Nástin sociálního vývoje českých zemí 1781-1914*, 2. vydání, Praha: Karolinum, 2010

MATOUŠEK, Václav, *Čechy krásné, Čechy mé: Proměny krajiny Čech v době industriální*, Praha: Krigl, 2010.

MENCL, Václav, *Lidová architektura v Československu*, Praha: Academia, 1980.

MRVÍK, Vladimír, *Dějiny černokosteleckých domů: historická topografie města Kostelce nad Černými lesy*, Praha: Město Kostelec nad Černými lesy, 2009.

MYŠKA, Milan, *Region a industrializace: Studie k dějinám industrializace Slezska (1800-1918)*, Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2014.

MYŠKA, Milan, *Problémy a metody hospodářských dějin. Metodické problémy studia sekundárního sektoru*, Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2010.

Některé otázky vývoje veřejných financí z hlediska dluhového financování a veřejných výdajů, Praha: VŠE Praha, 1996.

NOVOTNÝ, Otakar, *Jan Kotěra a jeho doba*, Praha: SNKLHU, 1958.

Padesát let gymnasia v Českém Brodě, Český Brod: Sdružení rodičů a přátel školy při Střední všeobecně vzdělávací škole v Českém Brodě, 1969.

Památník Farního sboru Českobratrské církve evangelické ve Velimi. 1783 – 2003, Velim: Farní sbor Českobratrské církve evangelické ve Velimi, 2003.

PAVLÍČEK, Stanislav, *Naše lokálky*, Praha: Dokořán, 2002.

Pečky a Okolí, Praha: nakl. Polygrafia 2, 1960, nestr.

Pečky: Příroda a společnost, Pečky: Městský úřad Pečky, 1995.

Pečky. Město 25. výročí osvobození naší vlasti sovětskou armádou, Pečky: Město Pečky, 1970.

PEJŠA, Jaroslav a STAREC, Milan. *Historické pivovary Kolínska*. Praha: ČVUT v Praze, 2011.

PEŠEK, Jiří, *Od aglomerace k velkoměstu: Praha a střeoevropské metropole 1850-1920*; Praha: Scriptorium 1999.

PETRÁŇ, Josef, *Dějiny českého venkova v příběhu Ouběnic*, Praha: NLN, 2011.

PLUNDR, Jaroslav a kol., *Český Brod a okolí*, Český Brod, 1975.

POLLARD, Sidney, *Peaceful Conquest. The Industrialisation of Europe 1760-1970*, Oxford: Oxford University Press, 1981.

POPELKA, Petr, *Zrod moderního podnikatelstva. Bratři Kleinové a podnikatelé v českých zemích a Rakouském císařství v éře kapitalistické industrializace*, Ostrava. Filozofická fakulta Ostravské univerzity v Ostravě, 2011.

Práce Muzea české vesnice, mimořádné číslo, Kolín: Regionální muzeum v Kolíně, 1977.

Práce muzea v Kolíně, sv. 2, Kolín: Regionální muzeum v Kolíně, 1982.

Práce muzea v Kolíně, sv. 3, Kolín: Regionální muzeum v Kolíně, 1984.

Práce muzea v Kolíně, sv. IV, Kolín: Regionální muzeum v Kolíně, 1987.

Práce muzea v Kolíně, řada společenskovední VI, Kolín: Regionální muzeum v Kolíně, 1996.

Práce muzea v Kolíně, řada společenskovední IX, Kolín: Regionální muzeum Kolín, 2005.

Prameny a studie, sv. 11, Praha: Československé zemědělské museum ÚVTIZ, 1978.

Pražský sborník historický 1969 - 1970, Praha: Orbis, 1970.

PRŮCHA, Václav a kol., *Hospodářské a sociální dějiny Československa 1918-1992. 1. díl, období 1918-1945*, Brno: Doplněk, 2004.

PSOTA, JAN a kol., *Drobné památky v Úvalech a okolí*, Úvaly: Klub přátel historie a přírody Úval a okolí, 2009.

RAK, Jiří, *Bývali Čechové. České historické mýty a stereotypy*, Jinočany: H & H, 1994.

Retrospektivní lexikon obcí Československé socialistické republiky 1850-1970, Praha: SEVT, 1978.

REULECKE, Jürgen, *Geschichte der Urbanisierung in Deutschland*, Frankfurt am Main: Suhrkamp, 1985.

RIŠLINK, Vladimír, *Kouřim a okolí. Průvodce po kulturních památkách*, Kouřim: Město Kouřim, 2011.

ROSTOW, Walt, Whitman, *The Stages of Economic Growth: A Non-communist Manifesto*, Cambridge: Cambridge University Press, 1971.

RŮŽKOVÁ, Jiřina a ŠKRABAL, Josef (ed.), *Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005*, Praha: Český statistický úřad, 2006.

ŘÍHA, Oldřich, *Počátky českého cukrovarnictví*, Praha: Univerzita Karlova, 1976.

SATAJUKOW, Silke, *Bahnhofstrassen: Geschichte und Bedeutung*, Köln – Weimar – Wien: Böhlau, 2008.

Sborník Kostelec nad Černými lesy, Kolín: Regionální muzeum Kolín, 1970.

SHELLE, Karel, *Vývoj české veřejné správy*, Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2008.

SCHÖPFER, Gerald, *Klas & Fest, Geschichte des Hauses Liechtenstein*, Riegersburg: Universität Graz, 1996.

SCHREIER, Pavel, *Zrození železnic v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*, Praha: Baset, 2004.

SKALA, Ladislav, *František Horský a české zemědělství*, Praha: Agrospoj, 1991.

STRNAD, Jiří, *Úzkorozchodné železnice na bývalé Severozápadní a České obchodní dráze I*, Poděbrady: vl. nákl., 2010.

SOJKA, Milan, *Dějiny ekonomických teorií*, Praha: Havlíček Brain Team, 2010.

SOUČEK, J., *Znáte Poříčany? Publikace OÚ Poříčany k 700. výročí první písemné zmínky*, Poříčany: Obec Poříčany, 1995.

STOČES, F., *Postavení zemědělské malovýroby v kapitalistické ČSR*, Praha: SNPL, 1958.

SVATOŠ, Jan a TŘEŠTÍK, Michael, *Kostelecká keramika*, Louňovice: Jan Svatoš, 2008.

ŠANDOVÁ, Irena, *Ing. Václav Budil (1890-1979)*, Kolín: vl. nákladem, 2015.

ŠIMKA, Alois, *Sto let Severozápadní dráhy*, Jihlava: Okresní archiv v Jihlavě, 1971.

ŠLAPETA, Vladimír a kol., *Jan Kotěra: 1871–1923, zakladatel moderní české architektury*, Praha: Obecní dům a KANT, 2001.

ŠTAIF, Jiří (ed.), *Moderní podnikatelské elity. Metody a perspektivy bádání*, Praha: Dokořán, 2007.

ŠVÁCHA, Rostislav a HERMANOVÁ, Hana, *Slavné vily Středočeského kraje*, Praha: Foibos, 2010.

TOUŠEK, Václav, KUNC, Josef a VYSTOUPIL, Jiří, *Ekonomická a sociální geografie*, Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008.

URBAN, Otto, *Česká společnost 1848-1914*, Praha: Svoboda, 1982.

URBAN, Otto, *Kapitalismus a česká společnost: k otázkám formování české společnosti v 19. století*, Praha: NLN, 2003.

Vědecké práce Československého zemědělského muzea 16, Praha: Státní zemědělské nakladatelství, 1978.

VEDRALOVÁ, Marie, *Kapitoly z dějin obce Velimi*, Velim: MNV, 1982.

VENCOVSKÝ, František a kol., *Dějiny bankovníctví v českých zemích*, Praha: Bankovní institut, 1999.

VĚŽNÍK, Antonín, *Geografie zemědělství I.*, Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1987.

Vlastivědný sborník Českobrodsko - 2, Praha: Krajský dům osvěty v Praze – Kabinet muzejní a vlastivědné práce, 1959.

Volby do zákonodárných orgánů Československa a České republiky 1920-2006, Praha: ČSÚ, 2009.

VONDRUŠKOVÁ, Alena a VONDRUŠKA, Vlastimil, *Průvodce českou historií. Vesnice*, Praha: Vyšehrad, 2014.

VOŽENÍLEK, Jiří, *Vývoj urbanismu*, Praha: ČVUT, 1979.

WANGER, Harald, *Die regierenden Fürsten von Liechtenstein*, Triesen: Frank P. van Eck Verlagsanstalt, 1995.

WANDY CZ, Piotr, S., *Střední Evropa v dějinách od středověku do současnosti – cena svobody*, Praha: Academia, 1998.

WILLIAMS, David, *Condorcet and Modernity*, Cambridge, New York: Cambridge University Press, 2004.

Zalešany a okolí, Zalešany, 2000.

Židé v Kolíně a okolí, Práce muzea v Kolíně – řada společenskovední IX, Kolín: Regionální muzeum v Kolíně, 2005.

4.6 Kvalifikační práce

HOLOVSKÝ, Jan, *České město v procesu modernizace mezi lety 1850 až 1914 na příkladu Kolína*, rigorózní práce, Univerzita Karlova, Tatce, 2017.

MEIXNER, Wolfgang, *Aspekte des Socialprofils österreichischer Unternehmer im 19. Jahrhundert*, disertační práce, Universität Innsbruck, Wien, 2001.

MIKEŠ, Jan, *Elektrifikace Československa do roku 1938*, disertační práce, Univerzita Karlova v Praze, Praha, 2016.

RYŠAVÝ, Michal, *Chladírna ovoce Karla Minaříka*, seminární práce - předmět Rekonstrukce a ochrana památek, KA Fsv ČVUT v Praze, 2008.

SPLITKOVÁ, Irena, *Život a dílo A. V. Prágra: Portrét osobnosti sokolského a spolkového pracovníka v Kolíně*, bakalářská práce, Slezská univerzita v Opavě, Opava, 2000.

ŠTEMBERK, Jan, *Hospodářský vývoj okresu Brandýs nad Labem v druhé polovině 19. a na počátku 20. století*, diplomová práce, Univerzita Karlova v Praze, Praha, 2000.

VESELÝ, Tomáš a SRB, Vladimír, *Činnost politických spolků a stran v Kolíně v letech 1861-1938*, seminární práce, Univerzita Karlova v Praze, 1995.

ZUBÍKOVÁ, Klára, *Architektura a Urbanismus města Kolína 1850-1950*, diplomová práce, Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc, 2002-2004.

KUČEROVÁ, Hana, *Stavební vývoj města Kolína jako prostředek realizace ambic městských elit v letech 1918-1934 na příkladu stavby spořitelny, divadla, obchodní akademie a sboru Církve československé*, diplomová práce, Univerzita Karlova v Praze, Praha, 2009.

4.7 Periodika po roce 1945

Českobrodský zpravodaj 1965, č. 3-5.

Českobrodský zpravodaj 1985, č. 6.

Českobrodský zpravodaj, roč. 38, č. 7/8 1998.

Dějiny a současnost, č. 6/98.

Dějiny a současnost, č. 9/2006.

Dějiny a současnost, č. 8/2014.

Historická sociologie 1/2013.

Hospodářské dějiny/Economic History, sv. 12, 1984.

Hospodářské dějiny/Economic History, sv. 15, 1986.

Hospodářské dějiny/Economic history, sv. 19, 1991.

Journal of Economic History, 1947.

Národopisný věstník československý 27-28, 1934-1935.

Památky středních Čech 12/1. Zpravodaj Památkového ústavu středních Čech v Praze, 1998.

Vesnické noviny českobrodského okresu 10, 1959, č. 2.

Zeitschrift für Unternehmensgeschichte, 24, 1979.

4.8 Elektronické zdroje

Atlas obyvatelstva [on-line]. © 2013, URRLab - Urbánní a regionální laboratoř [cit. 1. 8. 2018]. Dostupné z: <http://www.atlasobyvatelstva.cz/cs/31-historicke-aspekty-migrace-v-cesku>.

Českokobratrská církev evangelická ve Velimi [on-line]. Farní sbor ČCE [cit. 17. 12. 2017].
Dostupné z: <http://velim.evangnet.cz/historie>.

Historický GIS [on-line]. © 2013, URRlab - Urbánní a regionální laboratoř [cit. 1. 1. 2019].
Dostupné z: <http://www.historickygis.cz/aplikace/mapa.html>.

Hornictví.info [on-line]. Vladislav Konvička [cit. 21. 1. 2018]. Dostupné z:
<http://podzemi.solvayovylomy.cz>.

Industriální topografie [on-line]. © 2011-2019, VCPD FA ČVUT v Praze [cit. 19. 1. 2017].
Dostupné z: <http://www.industrialnitopografie.cz>.

Jevany [on-line]. © 2012, Jevany, obecně prospěšná společnost [cit. 21. 1. 2018]. Dostupné z:
<http://www.jevany.cz>.

Ovocná stezka [on-line]. © 2012, MAS Podlipansko, o.p.s. [cit. 12. 8. 2017]. Dostupné z:
<http://ovocnastezka.podlipansko.cz>.

Pekařství Jan Hankovec [on-line]. © 2016, pekařství Jan Hankovec [cit. 25. 2. 2019].
Dostupné z: <http://www.hankovec.cz>.

Lidé, osobnosti a události Českobrodská [on-line]. © 2019, eStránky.cz [cit. 25. 2. 2018].
Dostupné z: <http://www.cesbrod.estranky.cz>.

Limonády Koli [on-line]. Sodovkárna Kolín [cit. 28. 2. 2018]. Dostupné z: <http://www.sodo-kolin.cz>.

Demografická příručka - 2007 [on-line]. Praha: Český statistický úřad, zveř. 18. 12. 2008 [cit. 21. 5. 2018]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/demograficka-prirucka-2007-a3sd41aow>.

Kolínsko [online]. Cesty a památky [cit. 16. 3. 2018]. Dostupné z:
<http://www.cestyapamatky.cz/kolinsko>.

ŽelPage [on-line]. © 2001-2018, Spolek ŽelPage [cit. 1. 2. 2015]. Dostupné z:
<http://www.zelpage.cz>.

5. Publikační činnost autora

5.1 Články a konferenční příspěvky

HOLOVSKÝ, Jan, Urbanismus Kolína v letech 1850 – 1914. In: *Středočeský sborník historický*, č. 38, 2013.

HOLOVSKÝ, Jan, *In the shadow of electrification: the crisis of coal gas in czech lands and its solution between 1881 and 1938*, příspěvek pro mezinárodní konferenci Poster 2013.

HOLOVSKÝ, Jan, ESSO – electrification of central Polabí between 1916 and 1950. In: *Acta Polytechnica*, č. 5, 2012.

HOLOVSKÝ, Jan a HORÁČEK, Michal, Moderní samospráva a radnice: komparace případových studií. In: HORÁČEK, Michal, (ed.), *Radnice: jejich obnova a využívání*, Institut pro památky a kulturu, 2018, s. 26-33.

5.2 Kvalifikační práce

HOLOVSKÝ, Jan, *České město v procesu modernizace mezi lety 1850 až 1914 na příkladu Kolína*, rigorózní práce, Univerzita Karlova, 2017.

HOLOVSKÝ, Jan, *Kolín 1850-1914. Hospodářský a urbanistický vývoj*, diplomová práce, Univerzita Karlova, 2011.

HOLOVSKÝ, Jan, *Hospodářský a sociální vývoj Kolína od poloviny 19. století do první světové války*, bakalářská práce, Univerzita Karlova, 2009.

5.3 Další publikační činnost

Pravidelná publikace v časopise *Demokratický Střed*.

HOLOVSKÝ, Jan, Tatce v proměnách dějin. In: *Tatce* [on-line]. Oficiální stránky obce Tatce.
Dostupné z: <http://www.tatce.cz/informace-o-obci/historie/>.

Spolupráce s webem Cesty a památky: <http://www.cestyapamatky.cz/>.

6. Odborná činnost autora

6.1 Pedagogická činnost

Akademický rok 2014/2015 Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Ústav hospodářských a sociálních dějin - externí výuka

- zimní semestr předmět: „Pivo, cukr a mouka parní silou: kapitola z dějin českého potravinářského průmyslu“

- letní semestr předmět: „Pivovary, cukrovary a mlýny v procesu modernizace“

6.2 Účast na konferencích

- 16. 10. 2014 "Stretnutie mladých historikov IV: Stredoeurópske mesto jako politické, hospodárske a kultúrne centrum“, UPJŠ v Košicích
- 16. 5. 2013 POSTER 2013, ČVUT v Praze
- 17. 5. 2012 POSTER 2012, ČVUT v Praze
- 4. až 5. 11. 2015 VIII. celorepublikové kolokvium na aktuální téma českého muzejnictví, Brno

6.3 Další odborná činnost

- Ve dnech 6. 12. až 8. 12. 2017 jsem absolvoval stáž v Národním muzeu.
- Od 3. února 2014 dosud (16. 3. 2019) pracuji na Ministerstvu kultury České republiky, v Odboru muzeí (od 1. 6. 2014 smlouva na dobu neurčitou). Moje aktuální pracovní pozice je „ministrský rada“. V tomto odboru jsem rovněž roku 2014 absolvoval v rámci doktorského studia odbornou stáž.
- Ve dnech 3. 8. až 18. 8. 2010 jsem rovněž absolvoval praxi ve Vojenském ústředním archivu Praha, na pozici referent.